

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

การจัดการฟื้นฟูประเพณีการตีกลองปู่จาในพิธีกรรมทาง
พระพุทธศาสนาของชุมชนบ้านใหม่ อย่างมีส่วนร่วม
ของภาคประชาชน อำเภอลำป่างเหนือ จังหวัดลำปาง

ผู้เขียน

นายอดิสร เมืองเกียง

ปริญญา

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการศิลปะและวัฒนธรรม)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ศาสตราจารย์ ดร.อนรรักษ์ ปัญญาวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
ศาสตราจารย์ เกียรติคุณ สุรพล คำวิหกุล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่อง “การจัดการฟื้นฟูประเพณีการตีกลองปู่จาในพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาของชุมชนบ้านใหม่ อย่างมีส่วนร่วมของภาคประชาชน อำเภอลำป่างเหนือ จังหวัดลำปาง” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา คุณค่า ความหมาย ทำนองเพลง และประเพณีการตีกลองปู่จาในพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาในดินแดนล้านนา รวมทั้งศึกษาบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนบ้านใหม่ ตลอดจนประเพณีการตีกลองปู่จาและสภาพปัญหาของการตีกลองปู่จาในพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาในชุมชนบ้านใหม่ ตำบลวังเหนือ อำเภอลำป่างเหนือ จังหวัดลำปาง เพื่อเสนอรูปแบบและวิธีการฟื้นฟูประเพณีการตีกลองปู่จาในพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาของชุมชนบ้านใหม่ อย่างมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ผู้ศึกษาทำการศึกษาด้วยวิธีการเก็บข้อมูลภาคเอกสารและภาคสนาม โดยวิธีการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนบ้านใหม่และประเพณีการตีกลองปู่จา ตลอดจนสภาพปัญหาของการตีกลองปู่จาในพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาในชุมชนบ้านใหม่และวิเคราะห์เพื่อนำเสนอรูปแบบและวิธีการฟื้นฟูประเพณีการตีกลองปู่จาในพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาของชุมชนบ้านใหม่

ผลการศึกษาพบว่า ชุมชนบ้านใหม่ในอดีตมีประเพณีการตักถวญ่ในพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา เนื่องในวันโกน วันพระ ตลอดช่วงเวลาเข้าพรรษา รวมทั้งในงานเทศกาลประเพณีและพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา แต่ปัจจุบันพบว่าการตักถวญ่ได้ขาดหายไป เหลือเพียงการตีในช่วงเทศกาลและประเพณีสำคัญเท่านั้น โดยเฉพาะพิธีกรรมทางศาสนาไม่ปรากฏมีการตีเลย ทั้งนี้เนื่องจากปัญหาต่างๆ อาทิ การขาดผู้ถ่ายทอด ขาดผู้สืบทอดการตักถวญ่ ขาดการดูแลและรักษากถวญ่ ตลอดจนอุปสรรคการตักถวญ่ และปัญหาด้านงบประมาณที่จะใช้เกี่ยวข้องกับกถวญ่

จากการศึกษาบริบททางสังคม วัฒนธรรมของชุมชนบ้านใหม่ พบว่าชุมชนบ้านใหม่มีวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่นที่มีความหลากหลาย ชุมชนให้ความสำคัญและตระหนักถึงคุณค่าของวัฒนธรรมและประเพณีที่สืบทอดมาแต่อดีต กิจกรรมทางวัฒนธรรมและประเพณีล้วนประสบผลสำเร็จ บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชุมชนตั้งไว้ ทำให้ชุมชนที่มีความเข้มแข็งทางวัฒนธรรม ส่วนกิจกรรมของชุมชนทางสังคม ก็อาศัยศักยภาพของชุมชนเป็นหลักในการขับเคลื่อนกิจกรรม ชาวบ้านมีบทบาทในกระบวนการทำกิจกรรมของชุมชนทุกขั้นตอน ชุมชนพยายามและใช้ศักยภาพของตนเองที่มีอยู่มาเพื่อค้นหาปัญหา ร่วมแก้ไขปัญหา และพัฒนากิจกรรมภายในชุมชน แสดงออกซึ่งความเอื้อเฟื้อแบ่งปัน ใส่ใจและช่วยเหลือกัน ความร่วมมือในการทำงานของส่วนรวม นำมาซึ่งการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างเข้มแข็ง รวมถึงข้อปฏิบัติตนขนบธรรมเนียมประเพณี กฎหมู่บ้าน การดำรงชีวิต ความผูกพันในระบบเครือญาติ การจัดความสัมพันธ์กับผู้อื่นด้วยความเต็มใจ การแสดงออกซึ่งความเคารพ เชื่อถือ และศรัทธาบนพื้นฐานความเชื่อทางศาสนาและจิตวิญญาณในอุดมคติ ค่านิยมอันเดียวกัน นำมาซึ่งความสงบสุขของชุมชน สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพความเข้มแข็งของชุมชน

การนำเสนอรูปแบบและวิธีการฟื้นฟูการตักถวญ่ในพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนานั้น ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในชุมชนเป็นสำคัญ ซึ่งมีรูปแบบและวิธีการ ๒ ประการคือ หนึ่ง การฟื้นฟูประเพณีการตักถวญ่ในพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาของภาคประชาชนในชุมชนบ้านใหม่ด้วยการดำเนินงานโครงการฟื้นฟูประเพณีการตักถวญ่ภายในชุมชน ที่ชุมชนบ้านใหม่ได้ดำเนินการในช่วงเวลาที่ผ่านมายุ่แล้ว ด้วยการฟื้นฟูการตักถวญ่ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา งานประเพณีและกิจกรรมสำคัญของชุมชน ด้วยการ

ฝึกอบรมการติกลงปฐาให้กับกลุ่มคนรุ่นใหม่ในชุมชน สอง การประสานขอการสนับสนุนจาก
หน่วยงานต่าง ๆ ในท้องถิ่นเช่นเทศบาลตำบลบ้านใหม่ โรงเรียนชุมชนบ้านใหม่ และวัดบ้านใหม่
เพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในการฟื้นฟูการติกลงปฐาต่อไป

Thesis Title	Management Revival of Pu Ja Drum in Buddhist Traditional Rituals by Ban Mai Community, Wang Nuea District, Lampang Province	
Author	Mr. Adisorn Muangkieng	
Degree	Master of Arts (Art and Culture Management)	
Thesis Advisory Committee	Prof. Dr. Anurak Panyanuwat	Advisor
	Prof. Emeritus Surapol Damrikul	Co-advisor

Abstract

The study on “Management revival of Pu Ja Drum In Buddhist Traditional Rituals by Ban Mai community, Wang Nuea District, Lampang Province” focused on studying the history, value, meaning, melody, and the tradition of beating Pu Ja drum in Lanna religious ceremonies, examining the social and cultural context of Ban Mai community and the tradition of beating Pu Ja drum along with the problems of beating Pu Ja drum in Bann Mai community , and proposing the pattern and the restorative ways of beating Pu Ja drum to Ban Mai Community. The data was gathered by document and field trip, the subjects were interviewed and answered the questionnaire. The data included the problems found in beating Pu Ja drum in the religious ceremonies. Then, the data was analyzed and propose the pattern and the revival of beating Pu Ja drum the pattern and the revival of beating Pu Ja drum to Bann Mai Community.

The results revealed that Ban Mai community would beat Pu Ja drum in the religious ceremonies as Buddhist holy days, the days before Buddhist holy days, Buddhist Lent period including religious traditions in the past. At the present days, the beating drums was found in only

on the important festivals and traditions because of lack of inheritance, inheritors, care, drumming tools as well as budget which related to Pu Ja drum.

Studying in the context of Ban Mai Community society and culture revealed that this community varied in culture and traditions, gave important roles, and realized the value of culture, inherited traditions. All cultural activities as well as traditions were achieved their goals setting. Therefore, this community was strengthened in culture. As the aspect of social community depended mainly on the potential of community in driving activities. The villagers had the roles in doing the all the process of the activities, the community kept trying and used its potential in seeking for the problems, cooperated for solutions and developed the activities in the community. The villagers also showed their generosity, care and helping. The cooperation in working for the community led the community being strength including practices, traditions, customs, villages' rules, surviving, relationship of relative, hearted willing with others, respect, reliable and faith which derived of the religious beliefs and ideal soul. They had the same value which brought the happiness to the community and reflected to the strength of the community.

Proposing the pattern and the ways to revival of beating Pu Ja drum were needed the cooperation of the villagers importantly. The pattern and procedures had 2 aspects. The first aspect was the projects on revival of beating Pu Ja drum in the religious ceremonies within the community in the past. Moreover, Ban Mai Community offered training on beating drums to the new generation. The second aspect was to ask for the budget from various organizations in the local area such as Ban Mai Community Municipality, Ban Mai School, and Wat Ban Mai in order to spend it for running the activities in revival of beating Pu Ja drum in the future.